

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Feloldó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLDÓ SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 85.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Desszefly-úter 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerintünk

Nemzetmentés.

Makó, december 9.

A bérces Erdély gyönyörű szék-hegyén kircses Kolozsvár városában impozáns népgyűlés volt vasárnap, melyen részvett Justh Gyula is, városunk nagynevű képviselője. Hosszu hónapok óta ismét hallatta szavát, mely profécia gyanánt hangzik el ebben a szerencsétlen országban, ahol fivornyáját bíli a jogfosztás s a közszabadságok elkobzása.

Justh Gyula olyan beszédet mondott Kolozsvár piacán, amit az egész ország népének meg kell hallania. Beszéde felhívás Magyarország sokat szenvedett, próbált népéhez, hogy megfeszített erővel mentse meg ne csak Erdélyt, de ezt a nemzetet, mely az erőszakos s jogtörő mungóbercek harmincadjára került.

Justh Gyula gyönyörű beszédét teljes terjedelmében itt közöljük, olvassa, gyönyörködjék benne Makó népe, amely változatlan rajongással s szeretettel csügg a nagynevű vezérére.

Tisztelt nagygyűlés! Elsősorban is az egyesült függetlenségi és 48-as párt nevében kijelentem, hogy mindannyian meleg szeretettel üdvözljük azon törekvésüket, amelyeket kifejtettek előttünk azon igazán becses és tartalomduz felhasználások és a melyek le vannak fektetve abban a határozati javaslatban, amelyeket az igen tisztelt előnk ur az imént előterjesztett. Az egyesült függetlenségi és 48-as párt hazafias lelkületével kívánja, hogy az önök elszánt küzdelme és az az erő, amely mindentit megnyilvánul, ahol nincs zsendárkényszer alatt, az az elszántság és azaz erő megteremti a maga gyümölcsét, hogy Erdély, Magyarországnak megsebesült jobbkeze gyógyuljon meg mentől előbb, hogy védelmére siethessen egész Magyarországnak. (Zajos tetszés.)

Azt mondja a felhívás: Védjük meg Erdélyt! Előismerem, hogy Erdély különösebb védelemre szorul, de azt viszont senki sem tagadhatja, hogy nemcsak Erdély, de egész Magyarország védelemre szorul és ennek a szervezésnek egyik főérdemét én éppen abban

látom, hogy a tényeg jobban megbenült Erdélyt akarja először talpra állítani, hogy aztán megerősödve kétszeres erővel jöjhessen az ősz Magyarországnak segítségére, mint a hogy a múltban számtalanszor megtörtént.

Nemcsak Erdély szorul védelemre, de egész Magyarországot meg kell védenünk nemcsak a külfelenség, de a belső ellenség ellen is. (Zajos helyeslés.) Mert ha mi nem védjük meg Magyarországot belső ellenségei ellen, ha ez a mi küzdelmünk nem sikerülne, akkor nem fogjuk tudni soha ellenségeivel szemben Magyarországot megvédelmezni és fentartani.

Meg kell védeni a népképviseleti rendszert, amelynek ma már csak a leggaladabb módon keresztül-gázolt rorcsei állanak fenn. A népképviseleti rendszerbe tartalmat kell önterünk: népparlamentet kell alkotnunk. (Zajos eljenzés és taps.) Általános, egyenlő titkos szavazati jogot (Zajos taps), amivel megteremthetjük a népparlamentet és amelylyel megvédelmezhetjük a népképviseleti rendszert. Csak egy példára hivaokozom. A német birodalmi gyűlésbe általában, egyenlő és titkos szavazás után küldetnek be a képviselők. Tessék megnézni a különbséget az ottani állapotok és a miénk között. Melfőzathattak látni a zabernieséiből, hogy mily óriási többséggel szavazták le a kormányt, mely nem kelt kellő erélyvel védelmére a népnek és melfőzattak látni, hogy a német császár rögtön intézkedett, hogy a zaberni ezred áthelyeztesék, a népjogokba, s azonnal hozzáláttak az orvosláshoz. Nálunk itt van a Gerő eset. Tessék elképzelni, micsoda népképviselet az, melynek tagjai ellúrik, hogy oda egy fegyveres tisztet katonáival bevezérelnek és ez a fegyveres tiszt lekaszabojhatja a képviselőket. Sehol, ahol igazi népképviselet van, ilyesmit egy percig el nem tűrnének. De nálunk azt kell tapasztalunk, hogy hónapok múltak el az eset óta és a képviselőháznak erre hivatoit bizottsága, a mentelmi bizottság még ma sem tárgyalta le ezt az ügyet. Ha egyes közbeszólókat kell kizárni a képviselőházból, akkor 24 óra alatt jelentés történik és határozatot hoznak,

mikor azonban meg kell védelmezni a képviselőháznak és a képviselőnek mentelmi jogát, akkor hónapokon keresztül semmi sem történik. Ez a munkapárt parlamentárizmusa. (Zajos taps és eljenzés.) Egy nagy bizonyíték ez amellett, hogy minden erőnk meg kell feszítünk, hogy megvédjük a népképviseleti rendszert és be kell hoznunk a választójog reformját, nem azt a nyomorult választójogi törvényt, amit Tisza alkotott, hanem létesítenünk kell az általános, egyenlő, titkos szavazati jogot. (Zajos taps és eljenzés.)

De tisztelt Barátaim, jól vigyázzunk. Mert a titkos szavazásra nézve nagy előkészületek folytak már a mostani megyebizottsági választásoknál. Mi nem olyan titkos szavazást akarunk, amilyent ők legutóbb a törvényhatósági választásokon produkáltak, kijátszva a törvény azon inerciáját, hogy a szavazás titkos legyen. Külön színű és minőségű papírosokon állították össze a jelöltek lajstromát, hogy mindenről tudhassák, kikre szavazott. Hogy aztán a listán ne változtathasson, bevezelik a szavazót egészen a szavazó urnáig, nehogy addig javíthasson rajta. Így szavaztatnak és erre ők azt mondják: titkos. (Zajos tetszés.)

S azt mondják az ilyen „titkos” szavazás után, lám a nép a mostani hatalommal van, mert hiszen a „titkos” szavazás a megyebizottsági választásokon az ellenség vereségével végződött. (Zajos tetszés.) Azért tartottam szükségesnek ennek megjegyzését, mert képtelen állapot, hogy ilyen titkos legyen a szavazás a képviselőválasztásokon is. (Zajos helyeslés.)

Es meg kell védelmeznünk közszabadságainkat is, a gyülekezési szabadságot, a gondolat szabadságot, a sajtónak szabadságát. Közszabadságaink összes biztosítékai meg vannak támadva. Olyan alkalmi törvényhozás ez a mostani, hogy amikor valakia közölték sérelem esett, nyomban csinálnak ellene egy törvényt, hogy jövőre elejét vegyék a hasonló kellemetlenségnek. Így akarják elfojtani a szólásszabadságot, a gyülekezési jogot, a sajtószabadságot.

Meg kell védelmeznünk a közérkölcsokeket. Erdélyben épp úgy,

mint Magyarországon. Semmi különbség sincs e tekintetben. Egyes szigetek talán vannak, ahol erre nincs szükség, a Margitsziget azonban nem kivétel. (Hosszantartó zajos derűtség és taps.)

Meg kell védelmeznünk a magyar nemzeti érdekeket az egész vonalon, egész Magyarországon mindenütt. (Zajos taps.) Erre kell nekünk szövetkeznünk. Nagyon helyes, hogy mindegyik párt, amely a szövetségbe lép, a maga szervezetét továbbra is főtartja s azokra a nagy tömegű célozra, amelyek tekintetében egyetértünk, szövetkeznünk úgy Erdélyben, mint Magyarországon. (Zajos helyeslés.)

Es meg kell védelmeznünk tisztelt Barátaim, a bírói függetlenségben rejlő nagy alkotmánybiztosítékot. Erről akarok most néhány szót szólni és az e téren tapasztalt igazságtalanságokra, ferde ki-növésekre akarom önöket figyelmeztetni.

Világraszóló botrányok között élünk. Nem keresik a munkapárton ma már, hogy honnan jön a vesztegetési pénz, csak meglegyen, nem törődnek vele, hogy megengedett vagy meg nem engedett eszközökkel harácsolták-e össze, jó nekik minden pénz, hogy demoralizálják ezt az országot. Pedig tudniok kellene, hogy a demoralizált nemzetek sohasem életképesek, előbb-utóbb elpusztulnak. Tömérdek botrányos és általuk is bevallott visszaélés derült ki, smikéért Bozóky Árpád feljelentést tett ellenük az ügyészségnél megvesztegetés címén, mert állami föltisztviselők pénzt fogadtak el valaminek kedvező elintézése fejében. Kötelessége annak az ügyésznek, ha ilyen följelentés érkezik hozzá, hogy közbelépjen, sőt merem mondani, hogy még följelentés nélkül is az ügyészségnek kötelessége lett volna hivatalból megindítani az eljárást, az ügyész azonban nem vállalta a vádat. Ez a kép az egyik oldalon. Ennek a megfordítottja az, hogy ahol a kormány érdekéről van szó, ahol nem az alkotmányról van szó, hanem arról, hogy elliporjanak minden szabadságot, ott megőrténhetik olyasmi, amit a szoboszlói esetből láttunk: Perbe fogtak két függetlenségi vezérembert azért, mert az egyik azt mondta: Negyvennyolcas idő-

Üzletáthelyezés.

Értesítem a t. közönséget, hogy üzletemet a Lélek cukrázda helyére, ártézi kuttal szemben helyeztem át. Hol azt legnagyobbítva a legdivatosabb árukkal rendeztem be. A női és leánykabát újdonságokon kívül felhívom a közönség figyelmét a **kosztümök, reformruhák, bluzok** és alj különlegességekre, melyek a legszebb kivitelben vannak raktáron. Gyásruhákban mindig nagy választék. **Női és leány fehéreneműek olcsó árban. Szörme gallérok és muffok a legjobb minőségben.** Báli ruhák legujabb divat szerint. Szigoruan szabott árak.

További pártfogást kér
Király Lajos.

ket élünk... a másikat azért, mert azt állította, hogy a főispán és a felsőbb hatalom ráparancsolt a népre, hogy kibuktassák a függetlenségi párt jelöltjeit a megyebizottságból. Aki látja, különösen itt Kolozsvárt, ahol a legigazságosabb magyar ember, Mátyás király született, ezt a kétféle mértéket, minden csepp vére föl kell, hogy forrjon és tényleg nem azt kell ma már nézni, hogy szép szónoklatoval haladjunk előre, hanem eljött az idő, amikor cselekedni kell! (Hosszantartó zajos taps.) Más országban, ha ilyesmi történt volna, a nagyközönség, a nép már régen forradalomba tört volna ki, mi pedig birkaüregemmel várjuk, hogy néhányan, — mert hiszen nem sokan vannak — hatalmi érdekükből szíjat hasítsanak hátunkból.

Tisztelt Barátaim! Köszönöm nagy érdeklődésüket, figyelmüket és nagyon köszönöm azt a lekes fogadtatást, amelyben valamennyiünket részesíteni kegyesek voltak. Erős a hitem és meggyőződése, hogy ha válhöz vetünk, ha megszervezzük fordulókat a gonoszok ellen, akkor az ő napjaik megvannak számlálva.

Horváth Illés kitüntetése.

A miniszter elismerését nyilvánította érdemekben gazdag működése felett.

Egy érdemes, kiváló pedagógust ma szerény, de megérdemelt kitüntetés ért. A makói polgári leányiskola érdemes igazgatóját Horváth Illést érte a kitüntetés.

A vallás és közoktatásügyi miniszter felhívta a vármegye főispánját, hogy fejezze ki nevében elismerését Horváth Illésnek hosszú, kifogástalan és érdemekben gazdag működése felett.

Ez a kitüntetés mely sem nem rang se nem cím, sőt még csak egy ordócska sem, hanem elismerés, a legméltóbb Horváth Illés egyéniségéhez. Az ő nagy szerénysége, amely soha sem kereste az érvényesülést, címeket, hanem évtizedeken keresztül nem csinált mást, mint lankadatlan buzgalommal nevelte, tanította leányainkat.

Egész nemzedékek nőttek fel mellette, mindannyian az ő tanítványai. Mit is adhatna volna más Horváth Illésnek, — aki becsületet, tisztet munkában öszült meg — mint elismerést. Hiszen nem munkapárti kortes ő, nem kijáró s nem a mindenkor kormányok s hatalmon levők előtti gerinctelen hajbókoló, — ezeknek jár ki az ordó, a cím s a rang. A pedagógia szerény s buzgó munkásainak csak miniszteri elismerés.

Ennél a miniszteri elismerésnél sokkal többet jelent ennek a nagy magyar város népének őszinte és igaz elismerése, szeretete és tisztelete, amivel Horváth Illés igazgató iránt viseltetik, mert nincs Makón ember, aki ismeri Horváth Illés működését, ne a legnagyobb tisztelettel, elismeréssel és hálával érezze szívében a kiváló igazgató iránt.

Most, hogy a miniszter is meg látta, észrevette ezt a zajtalan, de áldásos s közhasznó működést, igazán örömlőkre szolgál, hogy a miniszter elismerése mellett alkalmunk van egy egész város elis-

merését nyilvánítani Horváth Illés igazgatónak, hosszú, kifogástalan s igazán áldásos érdemes működése felett.

A város ügyei.

Közügylés a városnál.

Makóváros képviselőtestülete ma délelőtti tartotta meg G. Lambos Ignác dr. polgármester elnöklésével december havi rendes közgyűlését.

A mai közgyűlésen a szokottnál jóval nagyobb számban jelentek meg a város képviselői. Ennek is meg volt a maga természetes oka. A központi választmány megbízatása ez év végével lejár, így ezt a bizottságot kellett újabb három évre megválasztani. Ez a kis választás hozta mára össze szokottanul nagyobb számban a város képviselőit.

A választási eljárás a közgyűlés idejéből több mint egy órát vett el, így a napirendre kitűzött ügyek tárgyalására nem maradt sok idő, de ez nem kellett, mert a közgyűlés fontosabb tárgyait, főleg pedig az indítványok olyan természetűek voltak, melyeket előkészítés végett vissza kellett adni a tanácsnak. Sokat volt a mai közgyűlésnek olyan tárgya, melyeket a képviselőtestület egyszerűen tudomásul vett. Ilyenek voltak azok a számadások, melyeket a törvényhatósági bizottság jóvá hagyott.

Magáról a közgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

Az indítványok.

Dózsa Imre dr. városi képviselő a város csatornázása és a vízvezetékekkel való ellátása tárgyában adott be indítványt. Minthogy azonban a közgyűlést megelőzőleg egy nappal adta be, azt a tanács kebleken nem készítette elő, azért a képviselőtestület megfelelő előkészítés végett visszaadta azt a városi tanácsnak.

Nem volt szerencsésebb Szűcs József és Bálint János által beadott az az indítvány sem, melylyel azt célozták, hogy az igazságtalanságok közlekedésére fölösleges része a birkaosoknak adassék el.

Köztudomás szerint ez az ut néhány év óta fel van véve a törvényhatósági utak hálózatába, tehát fölülte a vármegye rendelkezik, így ezt az ügyet is könnytelen volt a képviselőtestület a jövő havi közgyűlésre áttenni, meddig a tanács ez irányban a vármegyével folytat tárgyalásokat és az ügyet kebleken előkészíti.

Mágori Sámuel azt indítványozta, hogy a kopáncsi pusztát Makóvárosához csatolassék vissza. Az indítványt általános helyesléssel fogadta el a képviselőtestület annál is inkább, mert a pusztát az 1872-ik évig Makóvárosához tartozott és elcsatolása után 1898-ban már tett lépéseket Makóváros a pusztát visszacsatolására, de akkor a miniszter hozzá nem járult.

Az indítvány megtétele most egészen időszerű volt annál az oknál fogva, mert a püspök most parcelláztatja a kopáncsi pusztát, mi által az elvesztő őnálló pusztai jellegét, mi a múltban a visszacsatolás akadályát képezte.

Minthogy azonban a községi törvény 143. §-a értelmében a pusztát visszacsatolásához a tulaj-

donos beleegyezése szükséges, a közgyűlés megbízta a polgármestert, hogy a pusztát visszacsatolására vonatkozólag a megyés püspökkel folytasson tárgyalásokat, hogy az erre vonatkozólag hozzájárulását adja.

Ez ügyben tehát szintén nem határozott ma a város képviselőtestülete, mert be kell várni a polgármester megbízatásának eredményét.

Két egyház felebbezése.

Csanádvármegye alispánja azt tapasztalta, hogy a rendőrkapitányi hivatal helyiségei szűkek, azért rendeletileg utasította a városi tanácsot, hogy a rendőrkapitányi hivatal helyiségeinek kibővítéséről gondoskodjék.

Az alispán rendelete folytán a városi tanács akként intézkedett, hogy a városi széképületből kiköltöztette a református, — mint a római katolikus egyház adószedő hivatalait és helyőkre a járlatkiállító hivatalt helyezte, miáltal némileg bővítette a rendőrkapitányi hivatal helyiségeit, mert a járlatkiállító hivatalba a rendőrbiztos és a detektívet helyezték el.

A tanács intézkedését azonban mindkét egyház magára nézve sérelmesnek találva, ellene Nagy Károly kir. tanácsos elnöklésű a református egyház részéről és Kaysler Lajos apátlébanos a római katolikus egyház részéről felebbezéssel éltek Makóváros közgyűléséhez.

E felebbezést ma tárgyalta a város képviselőtestülete és annak helyt is adott, így a két egyház adóját tovább is a városi széképületben szedik.

A vendéklősökről szóló szabályrendelet.

Makóváros képviselőtestületének megbízása folytán Rákossy Gyula rendőrkapitány szabályrendeletet alkotott a szállodák, vendéglősökről, kocsimákról, pálinkamérésekről, kávéházakról és kávémérésekről. Ezt a szabályrendelet tervezetét a város képviselőtestülete felülvizsgálta végett kiadta Kiss Pál dr. elnöklete alatt egy bizottságnak.

A bizottság felülvizsgálta és némileg módosította és a rendőrkapitány által alkotott szabályrendeletet és elfogadását illetőleg, hanem utasította a polgármestert, hogy a szabályrendelet tervezetét sokszorosítsa és a képviselőtestület tagjai között kiosssa, hogy így azok kelő tanulmányozás tárgyává tehessek és a legközelebbi közgyűlésen határozassanak annak elfogadása fölött.

A villanylámpák szaporítása.

A városi tanács figyelemmel arra a körülményre, hogy több utca lakói villanylámpát kértek, nemkülönben tekintettel arra a körülményre, hogy a Csokonay utca megnyitása is indokoltá, tette a villanylámpák szaporítását. előterjesztést tett a közvilágításra szolgáló villanylámpák számának 30 lámpával való szaporítása iránt.

A képviselőtestület a tanács előterjesztése alapján kimondta, hogy a Csokonay utca megvilágítására 4 lámpát szereltesse fel és megbízta a város polgármesterét,

hogy a felállítandó 30 lámpára vonatkozólag folytasson tárgyalást a villanyvilágítási társasággal az árakat illetőleg és ennek eredményét a legközelebbi közgyűlésen jelentse be, mikor is a képviselőtestület véglegesen határoz a villanylámpák felállítását illetőleg.

A hullámtéri bérlők kártérítése.

Ismeretes, hogy az ideai árvizek elpusztították a hullámtéri bérlők természetét, minek következtében azoknak csaknem mindegyike a hasznóbér elengedéseért fordult a városhoz.

A város képviselőtestülete az október havi rendes közgyűlésen utasította a tanácsot, hogy egy bizottsággal a kérelmezők vagyoni helyzetét és kárát tanulmányozza ki és ennek alapján tegyen előterjesztést a bérlőknek teendő hasznóbér elengedés tárgyában.

A tanács a mai közgyűléshez terjesztette be jelentését, melynek alapján 14398 korona 80 fillér hasznóbért engedett el a képviselőtestület, mely 543 bérlő között oszlik meg. Azonkívül 16010 koronát tevő hasznóbérre vonatkozólag adott fizetési halasztást.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár december 10 szerda Róm., kath. m. l. i. a. d. e. s. Protestáns judi. G. r. o. z. k. o. r. o. n. a. 27 perz. j. a. t. a. b. Nap kel 7 óra 37 percekor nyug. sik 4 óra 07 percekor.

Időjárás. A budapesti meteorologiai jelentése szerint a következő V. a. l. t. o. z. o. k. o. n. y. i. d. ó. v. á. r. h. a. t. ó. t. é. n. y. e. z. t. e. l. e. n. h. ó. v. a. l. t. o. z. a. s. s. a. l. e. s. h. o. y. u. t. o. s. a. d. é. k. k. a. l. S. ü. g. g. ö. n. y. p. r. o. g. n. o. z. i. s. V. á. l. t. o. z. é. k. o. n. y. h. ü. v. ö. s. e. k. h. e. l. y. ü. t. e. s. a. p. a. d. é. k. D. a. l. i. h. ó. m. é. r. s. é. k. i. e. t. 4.8 C.

— A közigazgatási bizottság ülése. Csanádvármegye közigazgatási bizottsága holnap, szerdán délelőtti tanácsa meg Markovics Manó dr. főispán elnöklésével december havi rendes ülését.

— Előleptetés. Mihelics Károlyt, a helybeli főgymnázium érdemes tanárát a közoktatásügyi miniszter mint a hivatalos lap mai száma közli a VII-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő.

— A központi választmány megalkotása. Makóváros képviselőtestülete ma tartott rendes közgyűlésén óriási érdeklődés mellett választotta meg a központi választmány tagjait. Ki kell emelni a választásnál azt, hogy e nagyfontosságú bizottság megalkotásánál a képviselőtestület kormánypárti része összemérte erejét a függetlenségi pártiak párti részével. A küzdelemből azonban a függetlenségi pártiak kerültek ki győztesen, amennyiben a központi választmányba ugyszólván csupa olyan emberek választottak meg, kik a függetlenségi pártihoz tartoznak. Megválasztották pedig a következőket: Nagy Károlyt 71, Wizinger Károlyt 69, K. Szabó Józsefet 67, Szilvássy Alajost 71, Lélek Istvánt 70, Elek Lajost 71, dr. Dózsa Sámuel 102, dr. Kiss Pált 73, Mágori Sámuel bírót 67, dr. Kardos Izsót 70, Horváth Mihályt 3024. sz. a. lakost 71 és Nagy Imre Istvánt 70 szavazattal.

— Halálozás. Hosszu, kinos betegségétől szabadított ma meg a halál egy ártatlan teremést, aki életében maga a báj, a kedvesség volt. A kis halott Biri Imre köz-

tiszteletben és közbecsülésben álló bádógos iparosárszuk 11 éves Etelka leánya, aki ma délután halt meg. A helybeli polgári iskolának egyik kitűnő növendéke volt Biri Etelka, aki három héttel ezelőtt súlyos betegségbe esett annyira, hogy operálás végett a kózkórházba kellett szállítani. Ott mindenképp lábán a legsúlyosabb műtétet hajtották végre, de segíteni sehogysé lehetett. A halál egyetlen gyermekétől fosztotta meg Biri Imrét és nejét. Temetése a kis halottnak csütörtökön délután 3 órakor lesz szüleinek Lehel-utcai gyászházától.

Ahol átok a gyermek. Kunágotán förtelmes bűnről rántotta le a leplet a csendőrség. Egy fiatal menyecskét tartóztattak le, mert átoknak tartva az istenáldás, a gyermeket, mindenféle mester-séges eszközökkel elhajította magzatát. Ezzel a bűnnel kapcsolatosan a csendőrség leleplezte Kunágotát a község boszorkányait, akik olcsó pénzért az ilyen bűnös műveletekre csábítják az asszonyokat. A kétboszorkány Forgáchné és Patáky Tekla már egy egész kis ovodára való gyermeket segítettek át a másvilágra. A bűnös asszonyok ellen megindult az eljárás. A gyermeket elpusztító anya ellen, ki nagy nyomorával védekezett — szigorú eljárást indított a csendőrség.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Mucsi József Török Máriával, Herczeg Sándor Vas Eszterrel, Sulus István Dégi Máriával, Varga Imre Ric Máriával, Erdei Imre Vajnai Etellel, Biró Mihály Czuczai Annával. Elhaltak: Palatinus Lajos 49 éves, Marjai Julianna Kis Bálintné 52 éves, Füleki Rozália öz. Polcsán Jánosné 64 éves, Egrissán Mihály 74 éves, Német Julianna öz. Nagy Jánosné 30 éves, Halász Mihály 69 éves korában.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi-óvszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Postó 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. Diszkrét székfűtés.

Halálos végű disznóölés Perjámoson.

Disznó helyett magát szurta agyon.

Végzetes szerencsétlenség történt a közeli Perjámoson disznóölés alkalmával. Egy vigyázatlan ember bánt a disznóölő késsel s úgy elgyűlölködte a dolgát, hogy életével fizet gondatlanságáért. A nagy vigasság helyett pedig gyász és bánat szakadt az egyszerű családra, mely pedig sok vendéget is hívott a disznótorra. A különös szerencsétlenségről tudósításunk következő:

Muschong Péter perjámosi gazda házában nagy sürgős forgás volt tegnap. Disznótorra készültek. A jól meghízott jószágot maga a gazda akarta átszoritni a másvilágra s ecéliből hatalmas kést szorongatott kezei között.

Régi rossz szokás szerint a gazda fogai közé szoritotta a kést, hogy a földre teperje a jószágot, ami sikerült is, moat a kés után akart nyulni, de ebben a pillanat-

ban a disznó megmozdult, a gazda elcsuszolt s elesett, oly szerencsétlenül, hogy a szájában tartott éles kés keresztül szurta mindkét oldali archusát és a nyelvét keresztülvágta. A szerencsétlen gazda nyomban eszméletlenül terült el a földön.

A disznótoros vendégek a szerencsétlenség látára azonnal segítségül siettek, de mit segíthettek a szerencsétlen emberen, szájából patkzott a vér, emellett rettenetes kínjai voltak, beszélni nem is tudott a szerencsétlen. Beszállították hát a nagyszentmiklósi kórházba, ahol most a halállal vívódik. Az orvosi vélemény szerint nem is marad életben. Táplálkozni nem tud, mesterségesen táplálják. Ha különös véletlenkép meg is maradna az életnek, beszélni soha sem fog többé tudni, mert a nyelve kétféle vágódott s a boldogtalan ember örök némaságra lesz kárhoztatva.

Menyasszonyi butorok

olcsó és jó kivételben kapható

Alexi József

asztalos üzletében (régi sörház) Iritz Izsóféle feteleppel szemben.

Ugyanott egy futanónak fülvételik.

„OLLA“

GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

A kórházokban kifizesszék OLLA recamánokból az elpusztító hegyeket jelzik.

Ára 4.6 és 8K. Hozzájárul.

Kapitány Beuer, Zoltán, Sándor Zoltán, Emer, József, gyógyszerészek, és Popper Gyula, orvosok, ajánlják.

OLLA gummi a saját eljárás szerint készült és törvényileg védve van. O. K. I. K. 25.420 és 35.799.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható árthatatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor

Ezen piperezerek több kiállításán érmeikkel lettek kitüntetve.

Bükkfa, szelezés, vágottfa, kocsz,

jutányos árban kapható méterenként vagy waggon számára házhoz szállítva. Megrendelhető

Dózsa B. Samu

Páva utca 3. sz. slatti lakásán.

Sütéshez csak szelezést vegyen.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

— (236)

43. fejezet.

Kihallgatva, meglesve.

— Hm, hm, nagy kár! Valóban nagy kár, dűnyögte a vörös gróf. Aztán mit úzent Szegfi n. gyásos ur, mennyi pénzt küldjek?

— Azt mondta, a menyit lehet, de huszezer forintnál nem kevesebbet, mert körülbelül ennyi pénze ágett el a nagyságos urnak.

— Üljön le és várjon! felelt Korbay s visszament szobájába. Korbay nem gyanakodott.

De hogy is gyanakodott volna? Szappanosnak ő vitt az éjjel egy kis bőrtáskában huszezer forintot; ő tanácsolta, hogy mondjon le a leányról, ő biztatta, hogy álljon jó lábra a segédjegyzővel, tehát a segédjegyző csakis Szappanosal érintkezhetett, mert rajta ki ül eről nem tudott senki semmit!

Derecskey az egyik szalonasztal mellé telepedett és sorban nezegette az asztal apróságait.

Körülbelül félóra mult el, míg Korbay visszajött.

Szakasztott olyan bőrtáska volt nála, minőt az éjjel Szappanosnak átadott.

— Itt a pénz, mondá Korbay a bőrtáskát Derecskeynek nyujta. Huszonkétezer forint van benne. Mondja meg a nagyságos urnak, hogy ez a feleségem pénze, délután a takarékpénztár zerva van, s nem tudok neki a sajátjából kiadni. A pénzből tízenyolcezer forint szaszokban, ötvenesekben és tízesekben van, háromezer forint pedig három darab ezres bankjegyen. Mondja meg a nagyságos urnak, hogy az ezres váltást hagyja, holnap vagy holnapután posta úton kisebb bankjegyekben küldök ennyit neki, faun bajos a pénzváltás.

— Igenis, mindent megmondok, szolt Derecskey s kezében remeggett a kis fekete bőrtáska. Ennyi pénz nem volt még a kezében soha!

Ehhez a pénzhez pedig csalárd uton jutott.

Az új földesurat elfogathatja, becsukatgatja, tönkretetheti!

— Miért is jöttem ide? rebegte magában. A gyanakodás hozott, mást néztem bűnösnek s ime magam váltam csalóvá!

Szinte tántorogva hagyta el a fényes grófi palotát.

A bőrtáskát hóna alatt szorongatta, s ha a kapu előtt a bérkocsis rá nem szólt, tovább megy.

— Nagyságos fiur, tessék beülni, hiszen itt vagyok! mondá a kocsis kedélyesen.

— Az ám, nini, majd elfelejtetem, hogy kocsin jöttem ide!

— Hová hajsak?

— Hová? Izé... valamelyik szállodába!

— Az Orient van legközelebb.

— Vigy n oda, mit bánom én, csak pihenhessek egyet!

Félórával később Derecskey Sándor a fausi szegény segédjegyző az Orient fogadó egyik kis szobájában az asztal mellett ült és zérítő mögött olvasgatta a vörös gróftól kicsalt pénzt.

(Folyt. köv.)

Tanulóleány

ki nyomdában már alkalmazva volt, fizetéssel x x felvétetik a x x


Makói, „Független Ujság“-nál.

Kiadó lakás

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fasszínből álló lakás kiadó és azonnal átvető. Cim a kiadóhivatalban.

Ertesítés. A jó gyümölcsstermés felytán teljesen tiszta szilva pálinkákat 2 K. 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel öz. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Kitüntetést nyert, hitelesített **toló súlyu lízedes mérleg** pontos és erős, 100 kg. tól 750 kg. ig. Minden üzlet disse az ilyen mérleg. Főtulmulja az eddig létező összes mérlegeket, amiről vevők bármikor meggyőződhetnek



HALÁSZ Á. gépraktárában Makó, Kossuth utca, II. szám.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

DROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, FŐTÉR.



Ezen essenciák-
lól készült rum
és likörök jó-
ságuk, jóízű és
finom aromájuk
folytán a legma-
gasabb körök-
ben is hívekre
találtak.

Kaphatókövetkező fajokban
Absinth Kávé
Alesch kömény Maraschino
Angol keserű Meggy
Anisetta Menta
Ananész Narancs
Cacao barna Őszi barack
Chartreuse zöld Rosztoposin
Császárkörte Rózsa
Curacao Vanília
Kajszin



ÉRTESÍTÉS.

Saját termései fehér és
siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű
TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és
erős RUMOT teahez literenként kimérve, házhoz
szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI IÁNOS,**
Szegedi-utca.

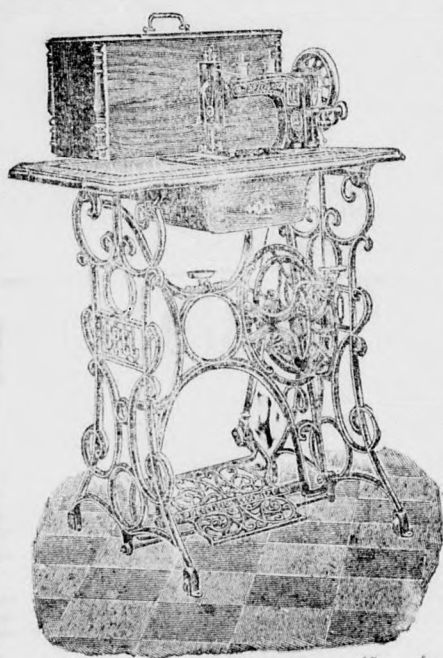
Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, der-
cét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailélarusítás malmi üzletben, színházzal
szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékos
épületben levő üzletekben.

Vámörzés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.



A legjobb hírnevű
Helical Premier és Alfa
Kerékpárok,
Hegyi gummik, lám-
pák, esengők és min-
dennemű kerékpár-
alkatrészek,
Central Bobbin kari-
kahajós és csolnakos
varrógépek és min-
dennemű varrógép
részek,
Legújabb mosó, fa-
csaró és mángorló
gépek,
Gramophonok és a leg-
újabb columbia leme-
zek, mindenféle rugók és hangverseny tűk leg-
olcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett
beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Egy 12 lóerős benzinmotor lokomobil, mely
fűrészes, takarmány kamara és 6-os cséplő hajtá-
sára legalkalmasabb, Egy 6-os jó cséplő,
Egy eredeti herceséplőgép olcsón és kedvező
fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU**
cégnél Makón.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Földek eladását és vételét gyorsan
és pontosan közvetítem.

Értesítem az iparos, kereskedő és gazdaközönséget,
hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet
vezérképviseletét megnyernem, amely kedvező felté-
telek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közön-
ségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben
még túl magas kamattal mellett is elsőrendű banitások vál-
lalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon
jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől
bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni.
Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése
és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szer-
zett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben
is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

KENYERES IZSÓ

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Ingatlanok hírléte és eladása.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomá-
sára hozni, hogy az eddig rektáros kerület elsőrendű köhá-
nyai király és barát matasszórón kívül, utabban bevezettem a
kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,

amely kitűnő minősége folytán számos tanár és orvosok
által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfűző Társaság Törktársaság.

Ha nyomtatványra van szüksége,
rendelje meg a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában,



Gummi óvszerek

A legbiztosabb vegytiszta francia, angol
és amerikai gyártmányú különlegességek.
Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb
2 K. 12 drb finom minta, nagy 2-40 K.
„OLLA” különlegességek urak részére. (Con-
dome) Roulé nek is nevezik. Prima tucatja
4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom
tucatja 8 K. Mintagyűjtemény célzati ü ösz-
szeállításban 12 drb 4 K. 25 drb 4 K.
Sérvkötő angol acélrugóval, drbja 4 K.
10 K. Suspensor (heretartó) drbja 50 fill.,
1 K., 1 K. 60 fill. és 2 K. Dianaöv (havibaj
ellen) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 K. Irrig-
gátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4
és 5 K. Uterus spray női különlegesség 10 K.

PESSÁRIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

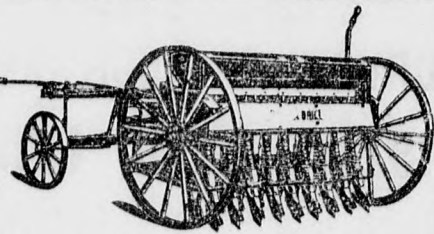
Teljes szavatosság. A nem meg-
felelők kicserélése.



CSILLAG DROGÉRIA

MAKÓ, FŐTÉR.
TELEFONSZÁM 133.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirnemes Bächer-féle tüköracél kormánygal ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármió nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonf. erőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és lárcos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőtánczatu vaspálcás boronákat, mely kitűnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhető, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecs-kavágó, répvágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichár féle Unikum Drill sorvelő Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba veinek és sorba trágyáznak utólérhetetlen időkeletességünknel fogva igen nagy keresletnek örvendenek. Továbbá nagy ujdonság a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jóállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt meg- Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható. A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:

LIPTÁK BÉLA

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ, Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

CZIGÁNYPRIMÁS

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner „HANGSZER-KIRÁLY“nál kaphatók. - Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezeknek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! - Lemez

csere ingyen! - Kérjen nagy óvás! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra fényképes árjegyzéket.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér (Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali, fali, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműaruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón.

Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról

o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Rendkívüli feltűnést keltenek
Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

| | | | | |
|------------------------------------|---|--------|----|---------|
| Női himzett ingek | 1 | korona | 98 | fillér. |
| Női háló kabátok | 1 | „ | 98 | „ |
| Női háló ingek | 1 | „ | 98 | „ |
| Női nadrágok schiffonból | 1 | „ | 98 | „ |
| Női nadrágok pargetből | 1 | „ | 98 | „ |
| Diszes párnák | 1 | „ | 98 | „ |
| Schiffon alsók | 1 | „ | 98 | „ |

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárakban állandóan nagy választék!

Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Német terménynagykereskedő cég

elsőrangú szállítóképes
hagymaszállító céggel
óhajt összeköttetésre lépni és ajánlatot kér

IGNATZ BÖHM

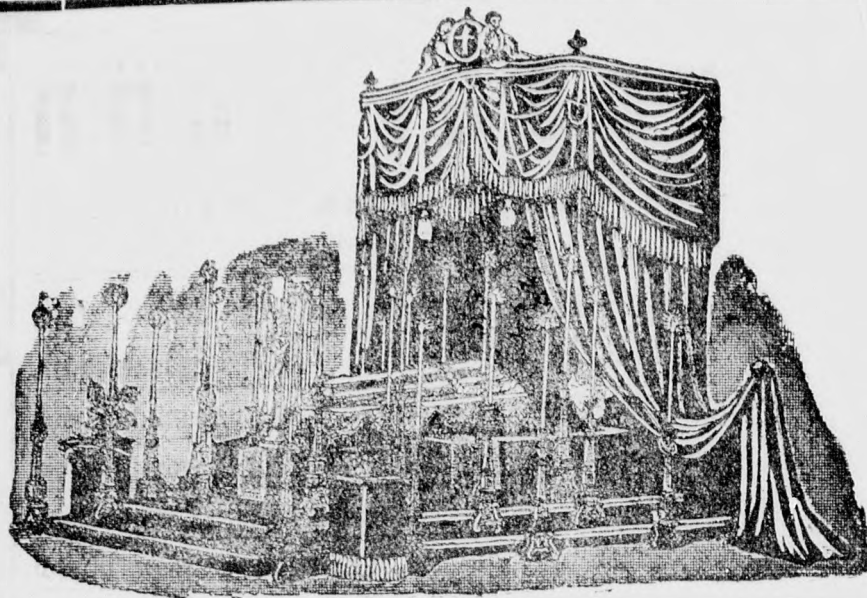
Höchst - Gelnhausen
Frankfurt a. M.

I. rangú referenciák.

I. rangú referenciák.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Köfaragó u. 7. Ujabb előnyajánlatunk: 1 csoport 2 korona 50 fillér.

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító, 1 drb. francia szappan (bármely illatban), 1 üveg francia parfüm (bármely illatban), 1 üveg francia brillantin (bármely illatban), 1 könyv (80 lap) angol pouderpapír, 1 csomag dr. Heider-féle fogpor, 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel), 1 csomag amerikai Shampooon szájosópor, 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz, 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap), összesen 19 drb., 2 korona 50 fillér, 1 csoport 5 korona. 1 üveg valódi Odol szájvíz, 1 üveg amerikai Hair Petrol, 2 üveg valódi kölnivíz, 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban), 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban), 1 drb. fogkefe csontnyéllel, 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, összesen 15 drb. 5 korona. Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszertár és háztartási értesítőnkötet kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.



Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke
disztemetést rendező intézete
 Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatók egyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítás és exhumálást bárholon bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejták és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve. Diszgyáskocsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul boesajtom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem. Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem. Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Horváth Nándor disztemetést rendező intézete.
 Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Gudlin Mátyás

épület és műlakatos
 Makó, Megyeház-utca 34. szám.



A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű takaréklúzhelyeit készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréklúzhelyeket, ugyszintén kéménytoldót, üstkatlant, dobkályhát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készit.



Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyökernek olcsóbb árban. Értékőzni lehet **Joó Sándorral** Szunyag-utca 42. ujszám a.

Jó és olcsó bor

KEDVEZŐ ÁRBAN

kisebb és nagyobb mértékben **IRITZ SÁMUEL** özv. cégnél kapható.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy **szabó üzletünket**

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztositjuk. Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa férfi szabó.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
 csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni



Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kaphaó az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarország képviselése:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. SZ. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :-:-